

Einde van de 'Ruttedoctrine': ook de premier pleit nu voor meer openbaarheid

Het vernietigende toeslagenrapport, wat vrijdag leidde tot het [aftreden van het kabinet](#), treft ook de omstreden 'Ruttedoctrine'. Na jarenlang weigeren, is premier en naamgever Mark Rutte om en zullen in de toekomst meer overheidsdocumenten openbaar worden gemaakt.

[Laurens Kok](#) 15 januari 2021, 17:08

BEELD EPA

Tot frustratie van Kamerleden en journalisten weigerde het kabinet jarenlang memo's en andere stukken die ten grondslag lagen aan wetsvoorstellen en kabinetsplannen openbaar te maken. Ook in de toeslagenaffaire was de informatievoorziening regelmatig een steen des aanstoots, waarover Rutte meermaals in de clinch lag met Kamerleden Pieter Omtzigt (CDA) en Renske Leijten (SP). Documenten werden geweigerd of bleken deels zwartgelakt. Ook kwam het voor dat stukken alleen vertrouwelijk ter inzage werden gelegd, waardoor Kamerleden niks met de inhoud konden in het debat.

Waar de parlementariërs zich steeds beriepen op hun grondwettelijke recht op inlichtingen, verwees Rutte altijd naar de bepaling in de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Daarin staat dat 'persoonlijke beleidsopvattingen' niet gedeeld hoeven te worden.

Rutte werd ervan beticht de wetgeving strenger toe te passen dan zijn voorgangers deden. Daarnaast staat zijn ministerie van Algemene Zaken erom bekend dat ambtenaren veelal mondeling communiceren en zo min mogelijk op papier zetten. Volgens Rutte is dat voor zo'n klein ministerie als het zijne logisch, maar de praktijk van 'geen sporen achterlaten', heeft school gemaakt bij andere ministeries, bleek tijdens de openbare verhoren door de parlementaire ondervragingscommissie. Tijdens zijn verhoor werd Rutte stevig ondervraagd over de zogeheten 'Ruttedoctrine'.

'Het moet radicaal anders'

In reactie op het keiharde rapport kiest Rutte nu de vlucht naar voren. Het kabinet gaat elk stuk dat aan de basis ligt van beleid actief openbaar maken. De premier erkent dat de informatievoorziening 'radicaal anders' zal moeten en dat er ook bij hem zelf sprake is van een ommezwaai. "Mijn denken is opgeschoven," aldus Rutte.

Wel zegt hij nog in gesprek met de Kamer te willen over de randvoorwaarden van verdere openbaarheid. "Als je veel meer openbaar maakt dan we deden, dan moeten we wel zorgen dat we mensen heel houden. Ik denk dat we deze radicale stap moeten zetten, maar het is een gezamenlijke zoektocht dat we geen ambtenaren beschadigen."